

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GRISHAM, JOHN

Frația / John Grisham; trad. Radu Paraschivescu -
București: RAO International Publishing Company, 2008
ISBN 978-973-103-602-1

I. Paraschivescu, Radu (trad.)

821.111(73)-31=135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, ROMÂNIA
www.raobooks.com
www.rao.ro

JOHN GRISHAM
The Brethren
© John Grisham 1995
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză
RADU PARASCHIVESCU

© RAO International Publishing Company 2007
pentru versiunea în limba română

martie 2008

ISBN 978-973-103-602-1

1

Pentru procesele aflate pe rol în săptămâna aceea, aprodul era îmbrăcat ca de obicei cu o pijama uzată și decolorată și o pereche de papuci de baie din plus, de culoarea levănțicii, fără șosete. Nu era singurul deținut care stătea toată ziua în pijama, dar nu mai îndrăznea nimeni să se încălzească cu asemenea papuci. Îl chema T. Karl, iar pe vremuri fusese proprietarul câtorva bănci din Boston.

Cu toate acestea, pijamaua și papucii erau incomparabil mai puțin șocanți decât peruca. Aceasta avea cărare pe mijloc, îi acoperea urechile, lăsându-și cărlionții să se răsucescă în trei direcții diferite, și îi cădea masiv pe umeri. Era de un gri-deschis, aproape alb, și imita perucile pe care le purtasera magistrații din Anglia de altădată, cu multe secole în urmă. Un prieten aflat în libertate o găsisse într-un magazin de solduri din Manhattan, undeva în Village.

T. Karl o purta plin de mândrie în instanță și, oricât de ciudat părea, cu timpul ajunsese să facă parte din spectacol. ceilalți deținuți aveau grijă oricum să se țină departe de el, indiferent dacă avea sau nu peruca pe cap.

Se ridică de la mica masă pliantă din sala de mese a închisorii, bătu cu un ciocănel de plastic menit să-i țină locul celui din sala de judecată, își drese vocea găjăită și anunță pe un ton de maximă demnitate:

– Atențiune. Atențiune. Curtea Federală Inferioară din North Florida s-a întrunit pentru ședință. Vă rog să vă ridicați.

Nimeni nu se clinti, sau cel puțin nu făcu vreun efort să se ridice. Treizeci de deținuți stăteau tolanți în scaunele de plastic din sala de mese în cele mai diverse poziții, unii uitându-se la aprod, alții sporovăind liniștiți și făcând abstracție de prezența lui.

– Toți cei care vă căutați dreptatea, dați-vă-ncoace și luați-o-n freză.

Nu răsse nimeni. Poanta fusese bună cu luni în urmă, când T. Karl o lansase în premieră. Acum era un alt element al spectacolului și atât. Se așeză atent, asigurându-se că lanțurile de bucle care îi săltau pe umeri puteau fi văzute de toată lumea, după care deschise un cărțoi legat în piele roșie care servea drept document oficial al curții. T. Karl își lua munca foarte în serios.

Trei bărbați intrară în încăpere dinspre bucatărie. Două dintre ei purtau pantofi. Unul ronțăia un biscuit sărat. Cel fără pantofi avea pantaloni scurți până la genunchi, așa încât pe sub robă i se vedeau picioarele subțiri ca niște fuse. Pielea lor era catifelată, fără păr și ciocolatie din cauza soarelui. Pe gamba stângă fusese aplicat un tatuaj mare. Bărbatul era din California.

Tustrei purtau vechi anterie provenite din corul aceleiași biserici, de un verde-deschis și cu broderii din fir de aur. Fuseseră descoperite în magazinul de unde fusese adusă peruca lui T. Karl, iar acesta le făcuse cadou de Crăciun. În felul ăsta își păstrase postul de aprod oficial al curții.

Spectatorii fluierară și aclamară sporadic, în timp ce judecătorii străbăteau pardoseala din gresie înveșmântați cum se cuvenea și cu anteriele fluturând. Își ocupară locurile la o masă pliantă lungă și își fixară din priviri auditoriul săptămânal. Cel scund și dolofan ședea la mijloc. Îl chema Joe Roy Spicer și interpreta rolul unui judecător de la Curtea Supremă. Pe vremuri Spicer fusese judecător de pace în Mississippi, ales pe bună dreptate de oamenii din micul lui ținut și dat afară după ce agenții federali îl prinseseră șparlind o parte din profiturile de la bingo ale unui club Shriners.

– Luați loc, vă rog, spuse el, chit că nu stătea nimeni în picioare.

Judecătorii își potriviră scaunele pliante și își aranjară robele până când căzură în jurul lor așa cum trebuia. Ajutorul paznicului-șef rămase undeva într-o parte, ignorat de deținuți. Era însoțit de un alt paznic, care purta uniformă.

Frăția se întrunea săptămânal cu aprobarea conducerii închisorii. Membrii ei audiau cazuri, mediau conflicte, reglau micile dispute ale băteților și, în general, se dovedeau un factor de stabilitate în rândul deținuților.

Spincer se uită la procesele de pe rol consemnate pe o foaie de hârtie pregătită de T. Karl și rosti:

– Curtea își începe lucrările.

La dreapta lui se afla onorabilul Finn Yarber, californianul în vârstă de șaizeci de ani, care avea de ispășit o pedeapsă de doi plus cinci ani pentru evaziune fiscală. Era o răzbunare, continua el să se plângă oricui l-ar fi ascultat. O cruciadă dirijată de un guvernator republican care izbutise să-i strângă pe alegători la un miting de protest, în scopul de a-l debarca pe judecătorul Yarber de la președinția Curții Supreme din California. Motivul fusese faptul că Yarber se opunea pedepsei capitale și amâna cu obraznicie toate execuțiile. Lumea voia sânge, Yarber nu era de acord, republicanii stârniseră o mulțime de patimi, iar mitingul de protest se dovedise un mare succes. Yarber fusese aruncat în stradă, unde orbecăise o vreme, până când cei de la Fisc începuseră să pună întrebări. Educat la Stanford, inculpat la Sacramento și condamnat la San Francisco, Yarber își ispășea pedeapsa într-o închisoare federală din Florida.

Aflat deja la răcoare de doi ani, Finn tot nu reușise să-și digere amarăciunea. Credea în continuare că era nevinovat și încă visa să-și înfrângă dușmanii. Numai că visele acestea erau din ce în ce mai vagi. Yarber petrecea mult timp singur pe pista de jogging, bronzându-se și gândindu-se la o altă viață.

– Primul caz e Schneiter contra Magruder, anunță Spicer, de parcă cine știe ce mare proces antitrust tocmai ar fi stat să înceapă.

– Schneiter nu-i aici, spuse Beech.

– Unde e?

– La infirmerie. Are iar piatră la vezică. Adineauri am fost acolo.

Hatlee Beech era cel de-al treilea membru al tribunalului. Stătea, cea mai mare parte a timpului, la infirmerie din cauza hemoroizilor, a durerilor de cap sau a inflamațiilor glandulare. Avea cincizeci și șase de ani și, deși era cel mai tânăr dintre cei trei, era convins că avea să moară în pușcărie, fiindcă mai trebuia să stea acolo nouă ani. Conservator cu mână de fier, fusese judecător federal în East Texas, unde în cadrul proceselor îi plăcea să citeze din Scripturile pe care le cunoștea la perfecție. Avusese ambiții politice, o familie reușită și bani suficienți de la trustul petrolier deținut de familia soției. Pe lângă astea, avusese însă și probleme cu băutul, de care nu aflase nimeni până nu călcase cu mașina doi autostopiști în Yellowstone, omorându-i. Mașina la volanul căreia se aflase aparținea unei tinere femei care nu-i era soție. Aceasta fusese găsită goală pe locul mortului, prea beată ca să se poată ține pe picioare.

Fusese condamnat la doisprezece ani.

Joe Roy Spicer, Finn Yarber, Hatlee Beech. Curtea Inferioară din North Florida, cunoscută de sub numele de Frația la Trumble, o închisoare federală de securitate minimă, fără garduri, turnuri de pază sau sârmă ghimpată. Dacă tot erai închis, cel mai bine era să ai parte de legislația federală și să ajungi într-un loc ca Trumble.

– Judecăm în lipsă? îl întreabă Spicer pe Beech.

– Nu, amânăm pe săptămâna viitoare.

– În regulă. Doar n-o să plece nicăieri.

– Mă opun amânării, interveni Magruder din mulțime.

– Regrete eterne, zise Spicer. Se amână pe săptămâna viitoare.

Magruder se ridică în picioare.

– E a treia oară că se-amână. De reclamat, eu l-am reclamat. Eu l-am dat în judecată. Iar el o șterge bine mersi la infirmerie la fiecare termen.

– Care-i obiectul disputei? întreabă Spicer.

– Șaptespe' dolari și două reviste, îi sări în ajutor T. Karl.

– Mult al naibii, nu? făcu Spicer.

Pentru șaptesprezece dolari te trezeai citat invariabil în instanță la Trumble.

Finn Yarber se plictisise deja. Cu o mână își mângâia barba sură și hirsută, iar cu unghiile lungi ale celeilalte bătea darabana pe masă. Pe urmă își pocni cu zgomot degetele de la picioare, proptindu-și-le în podea în cadrul unui exercițiu eficient, care îi călca pe nervi pe toți. În decursul vieții anterioare, pe vremea când avea titluri – Domnul Președinte al Curții Supreme din California – prezida adeseori încălțat în saboți și fără ciorapi, ca să-și poată efectua exercițiul în timpul agasantelor dueluri verbale din instanță.

– Amânați, rosti el.

– Amânarea înseamnă refuzul justiției, spuse solemn Magruder.

– Original, n-am ce zice, constată Beech. Încă un termen, după aia judecăm în lipsa lui Schneider.

– S-a consemnat, conchise ultimativ Spicer.

T. Karl notă decizia în procesul-verbal. Magruder se așeză enervat. Depusese plângere la Curtea Inferioară, înmânându-i lui T. Karl un rezumat de o pagină în care se aflau toate acuzațiile împotriva lui Schneider. O pagină, atâta tot. Frației îi dispăcea hârțogăraia. Upleai o pagină și erai citat în instanță. Schneider ripostase prin șase pagini ticsite de invective și sintetizate fără milă de T. Karl.

Regulile erau simple. Pledoarii scurte. Fără expuneri ale faptelor. O justiție rapidă. Decizii luate pe loc, pe care părțile erau obligate să le respecte din moment ce recunoșteau autoritatea curții. Fără apeluri; nici nu se putea recurge la așa ceva. Martorii nu erau puși să jure că vor spune adevărul. Minciunile erau cât se poate de normale. În fond, erau la pușcărie.

– Ce urmează? se interesă Spicer.

T. Karl ezită preț de o clipă, după care spuse:

– Cazul Whiz.

În aer pluti brusc o liniște grea, iar apoi scaunele din plastic ale sălii de mese fură aduse în față cu un hârșăit ofensiv. Deținutii se agitară și își căutară locurile până când T. Karl anunță:

– Gata, ajunge!

Erau la vreo șase metri de masa judecătorilor.

– Să nu ne-abatem de la regulile bunei-cuviințe! Îndemna el.

De câteva luni bune cazul Whiz era pe buzele și în mintea tuturor celor de la Trumble. Whiz era un tânăr escroc de pe Wall Street care trăsese pe sfoară câțiva clienți bogăți. Patru milioane de dolari nu ieșiseră la socoteală, iar legenda spunea că Whiz îi pitise undeva peste hotare și-i administra de la Trumble. Mai avea de stat la închisoare șase ani, ceea ce însemna că la momentul eliberării condiționate urma să aibă aproape patruzeci de ani. Mai toată lumea presupunea că își ispășea cuminte pedeapsa în așteptarea măreței zile a eliberării, când avea să plece de la Trumble în floarea vârstei și să zboare cu avionul personal până pe plaja unde îl așteptau banii.

Între zidurile închisorii, legenda creștea neconținut și pentru că Whiz era un tip retras, care își petrecea zilnic câteva ore studiind diagrame tehnico-financiare și citind publicații economice de nepătruns. Până și paznicul încercase să-l convingă să-i vândă niște ponturi legate de piața de capital.

Un fost avocat cunoscut sub numele de Rook ajunsese cumva în intimitatea lui Whiz și chiar îl convinsese să se ocupe de consilierea unui cerc de investitori care se strâneau o dată pe săptămână în capela închisorii. În numele aceluia cerc, Rook îl dăduse apoi în judecată pe Whiz și îl acuzase de fraudă.

Acum fostul avocat se așază pe scaunul rezervat martorilor și își începu relatarea. Curtea renunță la obișnuitele reguli procedurale, pentru ca adevărul să iasă mai repede la iveală, indiferent de forma pe care avea s-o îmbrace.

– Așa să m-am dus la Whiz și l-am întrebat ce crede despre ValueNow, o firmă on-line nouă de care citisem în *Forbes*, explică Rook. Era pe punctul de-a ieși în față și-mi plăcea ideea care stătuse la baza înființării ei. Whiz mi-a zis c-o să se intereseze pentru mine, dar n-am mai primit nici o veste. Atunci l-am

abordat înc-o dată și i-am spus: „Hei, Whiz, care-i treaba cu ValueNow?” La care el mi-a zis că din punctul lui de vedere era o firmă solidă, iar acțiunile aveau să crească pân' la Dumnezeu.

– N-am zis asta, interveni rapid Whiz.

Stătea singur în partea cealaltă a camerei, cu brațele încrucișate pe spătarul scaunului din față.

– Ba ai zis.

– Ba nu.

– Oricum, m-am întors la cercul de investitori și le-am spus că Whiz crede că firma aia e pe cai mari, iar pe urmă ne-am hotărât să cumpărăm acțiuni la ValueNow. Numai că băieții n-au mai putut să cumpere, fiindcă oferta era cu circuit închis. M-am dus iar la Whiz și i-am spus: „Ascultă, Whiz, crezi că poți să vorbești cu amicii tăi de pe Wall Street ca să facem rost de ceva acțiuni la ValueNow?” Mi-a răspuns că poate.

– Asta-i o minciună, spuse Whiz.

– Liniște, rosti judecătorul Spicer. Vorbești când îți vine rândul.

– Dar minte, insistă Whiz, ca și cum ar fi existat o regulă care să interzică minciunile.

Nimeni nu știa – și cu atât mai puțin cei din închisoare – dacă Whiz avea bani. În celula lui de doi metri și jumătate pe patru se găseau doar teancuri de publicații financiare. Nu exista nici unul dintre obiectele pe care le aveau aproape toți ceilalți: radiocasetofon stereo, ventilator, cărți sau țigări. Acest fapt nu făcea decât să sporească legenda. Whiz era considerat un avar, un omuleț ciudat, care strângea banuț cu banuț și ascundea fără îndoială toată agoniseala undeva peste graniță.

– În orice caz, continuă Rook, ne-am hotărât să riscăm și să cumpărăm masiv de la ValueNow. Strategia noastră era să ne lichidăm economiile și să ne unim.

– Să vă uniți? Întrebă judecătorul Beech.

Rook vorbea ca un director financiar care manevra miliarde.

– Exact, să ne unim. Am împrumutat cât am putut de la prieteni și de-acasă și am strâns cam o mie de dolari.

— O mie de dolari, repetă judecătorul Spicer, zicându-și că nu era rău pentru o operațiune efectuată la răcoare. Și după aceea ce s-a întâmplat?

— I-am zis lui Whiz aici de față că eram gata să începem și l-am întrebat dacă putea să ne facă rost de acțiuni. Asta a fost într-o marți, iar oferta era programată pentru vineri. Whiz a spus că nici o problemă. Cică avea un prieten la Goldman Sux sau așa ceva și putea să se ocupe și de noi.

— Tromboane, aruncă Whiz din partea cealaltă a camerei.

— Oricum, miercuri l-am văzut pe Whiz în aripa de est a curții și l-am întrebat de acțiuni. Mi-a zis că nici o grijă.

— Tromboane.

— Am un martor.

— Pe cine? întrebă judecătorul Spicer.

— Pe Picasso.

Picasso stătea în spatele lui Rook, ca și ceilalți șase membri ai cercului de investitori. Ridică mâna și făcu un gest fără tragere de inimă.

— E adevărat? întrebă Spicer.

— Da, răspunse Picasso. Rook a întrebat de acțiuni. Whiz a zis că face rost. Fără probleme.

Picasso depunea mărturie într-o mulțime de cazuri și fusese prins cu minciuna mai mult decât ceilalți deținuți.

— Continuă, spuse Spicer.

— Mă rog, marți n-am mai putut să dau de Whiz. S-a ascuns de mine.

— Nu m-am ascuns.

— Vineri s-a făcut oferta prin strigare publică. S-au oferit douăzeci de dolari pentru o acțiune, adică exact prețul la care am fi putut să cumpărăm și noi dacă domnu' Wall Street aici de față s-ar fi ținut de cuvânt. Deschiderea s-a făcut la șazeci, a urcat la optzeci pentru cea mai mare parte a zilei și a coborât la șaptezeci, care a fost prețul de închidere. Planul nostru era să vindem cât mai repede. Am fi putut să cumpărăm cincizeci de acțiuni a câte douăzeci bucata, să le vindem cu optzeci și să avem un profit de trei mii de dolari.

Actele de violență erau foarte rare la Trumble. Pentru trei mii de dolari nu ți se lua gâtul, dar cu niscai oase frânte tot te alegeai. Deocamdată Whiz avusese noroc. Nu i se pusese nimic la cale.

— Și credeți că Whiz v-a rămas dator pentru profiturile astea ratate? întrebă fostul președinte al Curții Supreme, Finn Yarber, care începuse între timp să-și ciupească sprâncenele.

— Cred și eu că ne-a rămas. Iar partea cu adevărat puturoasă a afacerii e că Whiz a cumpărat el însuși la ValueNow.

— Asta-i o minciună, dar-ar dracii, spuse Whiz.

— Controlează-ți cuvintele, te rog, îl dojeni judecătorul federal Beech.

Dacă voiai să pierzi un caz în fața Frăției, era suficient să-l jignești pe Beech prin limbajul folosit.

Zvonurile potrivit cărora Whiz ar fi cumpărat toate acțiunile de unul singur fuseseră lansate de Rook și banda lui. Nu existau dovezi, dar povestea se arătase a fi irezistibilă și fusese repetată atât de des de majoritatea deținuților, încât ajunsese să fie considerată reală. Și se potriveau de minune.

— Asta-i tot? îl întrebă Spicer pe Rook.

Rook mai avea câteva lucruri asupra cărora ar fi vrut să insiste, dar Frăția nu avea răbdare cu impricinații care o luau de la facerea lumii, îndeosebi dacă aceștia erau foști avocați care își retrăiau zilele de glorie. La Trumble erau cel puțin cinci asemenea inși, care păreau să aibă întotdeauna un proces pe rol.

— Cred că da, spuse Rock.

— Ce ai de spus? îl întrebă Spicer pe Whiz.

Whiz se ridică și făcu vreo câțiva pași spre masa judecătorilor. Își aținti privirile asupra acuzatorilor: Rook și adunătura lui de ratați. Apoi se adresă curții.

— Care-i sarcina probei în cazul ăsta?

Judecătorul Spicer își coborî imediat ochii și așteptă ajutor. Ca judecător de pace, nu avusese parte de pregătire juridică. Intrase la liceu, dar nu-l terminase, iar după aceea lucrase douăzeci de ani în magazinul tatălui său. De acolo veneau voturile. Spicer se baza pe bunul-simț, care de multe ori intra în contradicție cu